

УДК 378:004

Степура Іван Сергійович

методист науково-дослідної лабораторії інформатизації освіти
Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна
i.stepura@kmpu.edu.ua

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ OPEN JOURNAL SYSTEMS ЯК ЗАСОБУ ОЗНАЙОМЛЕННЯ СТУДЕНТІВ МАГІСТРАТУРИ З ПРИНЦИПАМИ РОБОТИ З ЕЛЕКТРОННИМИ НАУКОВИМИ ВИДАННЯМИ

Анотація. Важливість упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у системах освіти визнається практично всіма зарубіжними країнами. У статті представлено стислий аналіз видавничої платформи Open Journal Systems як навчального інструменту у процесі підготовки майбутніх учених. Здійснено детальний огляд властивостей даної системи й обґрунтовано доцільність її використання з-поміж інших продуктів відповідного класу. Викладено досвід впровадження відкритих журнальних систем у навчальний процес вищого навчального закладу, а також розглянуто особливості різних форм роботи студентів-магістрантів у інтерфейсі Open Journal Systems. Наведено структуру сайту університетського електронного видання й описано технічне рішення її реалізації засобами Open Journal Systems.

Ключові слова: Open Journal Systems; відкриті журнальні системи; вільнопоширюване програмне забезпечення; електронні журнальні системи відкритого доступу; інформаційні технології.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Основними завданнями розвитку інформаційного суспільства в Україні є широке впровадження ІКТ в освіту і науку, створення електронних інформаційних ресурсів для підтримки інформаційного обміну, забезпечення вільного доступу до результатів наукових досліджень, сприяння інтеграції освіти і науки України у глобальний інформаційний простір, зменшення цифрової й інформаційної нерівності.

Відзначимо, що в наш час дослідники стоять перед жорсткою необхідністю швидко опублікувати результати своїх наукових праць. Особливо в цьому зацікавлені здобувачі наукових ступенів. Загальновідомо, що вітчизняні паперові видання досить дорогі і їх тираж дуже невеликий. Постає проблема, коли українські наукові журнали стають важкодоступними для наших же вчених, і так ускладнюється процес обміну науковими результатами всередині країни. Вочевидь, що у розв'язанні даної проблеми можуть допомогти лише електронні фахові видання.

Однією з нових перспективних ІКТ-технологій, що дозволить значно покращити ефективність подання результатів науково-дослідної роботи вітчизняних педагогів можуть стати електронні відкриті журнальні системи — ЕВЖС (Open Journal System — OJS), що почала активно розвиватися станнім часом на теренах світової науки, проте ще не набула широкого поширення на території нашої країни [1].

Враховуючи такі тенденції, виникає необхідність створення спеціального навчального середовища на платформі OJS, у якому студенти могли б знайомитися з типовим інтерфейсом електронної видавничої системи і процесом подання до неї власних статей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій [1–3] показав, що в Україні вивченням платформи Open Journal Systems і

можливостей її інтеграції у вітчизняний науково-видавничий процес у сучасних умовах найактивніше займаються Головка Л. В., Лупаренко Л. А., Солов'яненко Д. В. та інші.

Зокрема, усі вони сходяться в думці, що міжнародна видавнича платформа Open Journal Systems передбачає набір інструментальних засобів, необхідних для забезпечення технологічного супроводу повного циклу публікації наукових журналів і подальшого використання електронної бібліотеки періодичних видань [2]. Відтак, дана платформа є цілком прийнятною як типовий приклад програмних рішень даного класу.

Метою статті є ознайомлення освітян із досвідом використання платформи Open Journal Systems у Київському університеті імені Бориса Грінченка (КУБГ).

2. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження проводилося в межах розробки науково-дослідною лабораторією інформатизації освіти КУБГ сайту на платформі OJS «Наукові доробки магістрантів», доступного за адресою <http://masters.kubg.edu.ua/>, й упровадження його у навчальний процес ВНЗ. Під час дослідження використовувались такі методи: аналіз теоретичних джерел із проблем використання Інтернет-ресурсів у навчальному процесі, вивчення й узагальнення досвіду організації самостійної роботи студентів з використанням інформаційних технологій, аналіз.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для впровадження сайту «Наукові доробки магістрантів» (рис. 1) у електронне середовище Київського університету імені Бориса Грінченка було створено нормативну базу супроводження навчального процесу, яка включає в себе Порядок створення та розміщення наукових публікацій магістрантів у електронному середовищі Київського університету імені Бориса Грінченка (далі — Порядок). Даний Порядок описує структуру сайту «Наукові доробки магістрантів», регламентує алгоритм роботи з ним, а також описує місце і роль сайту в електронному середовищі КУБГ.

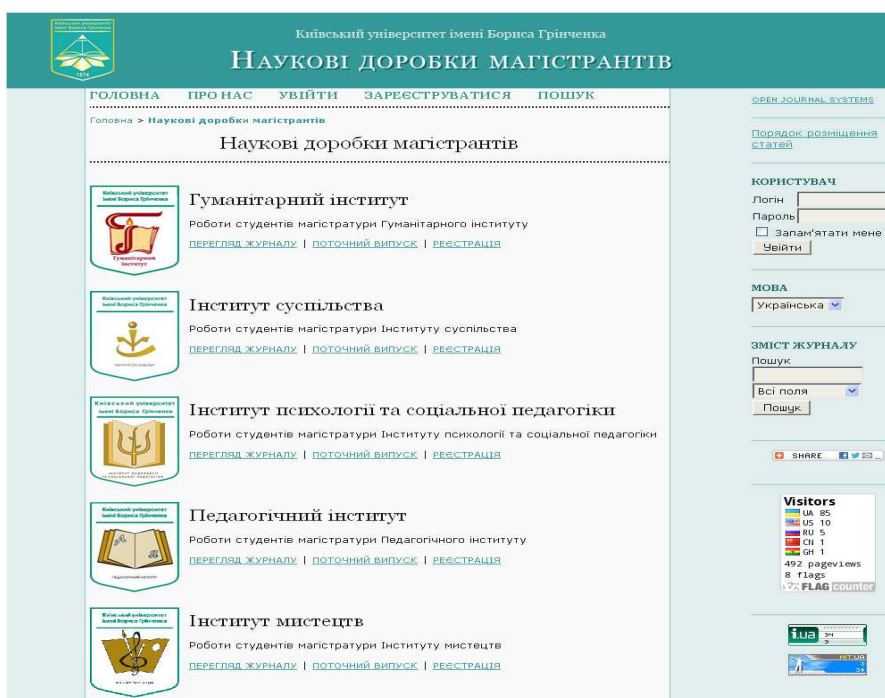

Рис. 1. Головна сторінка сайту «Наукові доробки магістрантів»

3.1. Структура сайту «Наукові доробки магістрантів»

Сайт «Наукові доробки магістрантів» розроблений на єдиній платформі OJS, у рамках якої діють п'ять журналів: «Інститут суспільства», «Гуманітарний інститут», «Інститут психології та соціальної педагогіки», «Педагогічний інститут», «Інститут мистецтв» — відповідно до інститутів університету. Кожен журнал містить розділи, які відповідають спеціальностям магістратури даного інституту. Таке технічне рішення (табл. 1) дозволяє формувати окремі редакційні колегії для всіх інститутів і призначати редакторів розділів від відповідних випускових кафедр. Разом з тим, роботи студентів різних інститутів фактично знаходяться в одній базі, що в разі необхідності дозволяє здійснювати автоматизований пошук відразу за всіма спеціальностями.

Таблиця 1

Структура сайту «Наукові доробки магістрантів»

Платформа OJS Журнали	Наукові доробки магістрантів Київського університету імені Бориса Грінченка				
	Гуманітарний інститут	Інститут суспільства	Інститут психології	Педагогічний інститут	Інститут мистецтв
Розділи журналів	<ul style="list-style-type: none"> • Українська мова і література • Мова і література (англійська) • Фізичне виховання • Літературна творчість • Педагогіка вищої школи • Медіа-комунікації 	<ul style="list-style-type: none"> • Історія • Інформатика • Соціальна інформатика • Управління навчальним закладом • Державне управління 	<ul style="list-style-type: none"> • Практична психологія • Соціальна педагогіка 	<ul style="list-style-type: none"> • Дошкільна освіта • Початкова освіта 	<ul style="list-style-type: none"> • Музичне мистецтво • Образотворче мистецтво

3.2. Загальна процедура публікації матеріалів магістрантів

Згідно Порядку, магістранти другого року навчання надсилають свої статті до електронного журналу «Наукові доробки магістрантів», де проходить незалежне рецензування із залученням провідних фахівців, які входять до редакційної колегії електронного журналу відповідної тематики. За результатами рецензування редакційна колегія приймає рішення про доцільність публікації статей або необхідність їх доопрацювання авторами з урахуванням зауважень рецензентів. За умови позитивного відгуку статті публікуються у відповідному розділі електронного журналу [4].

Нижче наведено статистичні дані щодо кількості поданих, відхилених рецензентами й опублікованих у випуску «№ 1 (2013)» робіт (табл. 2).

Таблиця 2

Статистичні дані про відхилення і публікацію подань

	Гуманітарний інститут	Інститут суспільства	Інститут психології	Педагогічний інститут	Інститут мистецтв
Отримано від авторів	26	10	17	42	4
Відхилено рецензентами	3	0	1	1	0
Опубліковано	23	10	16	41	4

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Створення і публікація статей магістрантів у електронному середовищі Київського університету імені Бориса Грінченка необхідна з метою підготовки випускників магістратури як майбутніх науковців і ефективного представлення своїх наукових доробок у відкритому просторі, набуття досвіду користування е-ресурсами у масштабах університету, країни, всесвітніх мереж, володіння методологією підготовки наукової публікації, написання реферату, наукової статті, тез доповідей на конференції відповідно з вимогами жанру публікації.

Таким потребам найбільше відповідає платформа Open Journal System, на базі якої розроблено і діє сайт «Наукові доробки магістрантів». За понад чотири місяці роботи сайту він довів свою корисність і ефективність — з його допомогою студенти успішно опановують тонкощі роботи з електронними науковими виданнями і здобувають базові навички взаємодії з їхнім інтерфейсом, необхідні для наукової діяльності кожного сучасного вченого. Ефективність вищезгаданого ресурсу підтверджується як результатами усного опитування магістрантів, так і низьким відсотком відхилених подань.

Наразі визначаються найпоширеніші проблеми і питання, що виникають у студентів під час користування сайтом «Наукові доробки магістрантів». У подальшому на основі них планується розробка спеціальних рекомендацій щодо роботи в середовищі OJS, які міститимуть докладні інструкції, допомагатимуть краще усвідомити логіку системи й уникнути типових помилок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лупаренко Л. А. Передумови переходу електронного наукового фахового видання на платформу Open Journal Systems / Л. А. Лупаренко // Звітна наукова конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України : Матеріали наукової конференції. – Київ : ІТЗН НАПН України, 2011. –с. 59-60.
2. Головка Л. В. Перспективи використання Open Journal Systems у бібліотеках ВНЗ України System [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/konf-2012/10.pdf.
3. Соловяненко Д. В. Модель общегосударственной платформы научной периодики на базе Open Journals System [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua/articles/2011/11sdvojs.pdf>.
4. Порядок створення та розміщення наукових публікацій магістрантів у електронному середовищі Київського університету імені Бориса Грінченка [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://masters.kubg.edu.ua/img/poriad.pdf>.

Матеріал надійшов до редакції 07.08.2013 р.

ОПЫТ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПЛАТФОРМЫ OPEN JOURNAL SYSTEMS КАК СРЕДСТВА ОЗНАКОМЛЕНИЯ СТУДЕНТОВ МАГИСТРАТУРЫ С ПРИНЦИПАМИ РАБОТЫ С ЭЛЕКТРОННЫМИ НАУЧНЫМИ ИЗДАНИЯМИ

Степура Иван Сергеевич

методист научно-исследовательской лаборатории информатизации образования
Киевский университет имени Бориса Гринченко, г. Киев, Украина
i.stepura@kmpu.edu.ua

Аннотация. Важность внедрения информационно-коммуникационных технологий в системах образования признается практически всеми зарубежными странами. В статье представлен краткий анализ издательской платформы Open Journal Systems как учебного

инструмента при подготовке будущих ученых. Осуществлен детальный обзор свойств данной системы и обоснована целесообразность ее использования среди других продуктов соответствующего класса. Изложен опыт внедрения открытых журнальных систем в учебный процесс высшего учебного заведения, а также рассмотрены особенности различных форм работы студентов-магистрантов в интерфейсе Open Journal Systems. Приведена структура сайта университетского электронного издания и описано техническое решение её реализации средствами Open Journal Systems.

Ключевые слова: Open Journal Systems; открытые журнальные системы; свободное программное обеспечение; электронные журнальные системы открытого доступа; информационные технологии.

THE USER EXPERIENCE OF THE OPEN JOURNAL SYSTEMS PLATFORM AS MEANS TO FAMILIARIZE THE MASTER COURSE STUDENTS WITH THE PRINCIPLES OF WORKING WITH ELECTRONIC EDITIONS

Ivan S. Stepura

Methodologist of the Research laboratory of informatization of education
Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine
i.stepura@kmpu.edu.ua

Abstract. The importance of the introduction of information and communication technologies in education is recognized by virtually all foreign countries. This paper presents brief analysis of the publishing platform Open Journal Systems as a teaching tool for future scientists training, the detailed overview of the system and the expediency of its use among other products of that class. Presents the experience of open journal systems implementing in the educational process of the university, as well as the peculiarities of different forms of working of graduate students in the interface of Open Journal Systems. It is presented the structure of the university electronic edition site, and described a technical solution for its implementation by means of Open Journal Systems.

Keywords: Open Journal Systems; free software; electronic journal system of open access; information technology.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Luparenko L. A. Prerequisites electronic transfer of scientific professional publishing platform Open Journal Systems / L. A. Luparenko // Reporting Conference of the Institute of Information technology and training NAPS Ukraine: Materials Conference. - Kyiv: IITZN NAPS of Ukraine, 2011. – P. 59-60.
2. Golovko L. Prospects for Open Journal Systems Universities in libraries of Ukraine [online]. — Available from : http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/konf-2012/10.pdf. (in Ukrainian)
3. Solovyanenko D. V. Model of national platform of scientific periodicals at the Open Journals System [online]. — Available from : <http://archive.nbuv.gov.ua/articles/2011/11sdvojs.pdf>. (in Russian)
4. The establishment and allocation of scientific publications undergraduates in the electronic environment of the Borys Grinchenko Kyiv University [online]. — Available from : <http://masters.kubg.edu.ua/img/poriad.pdf>. (in Ukrainian)